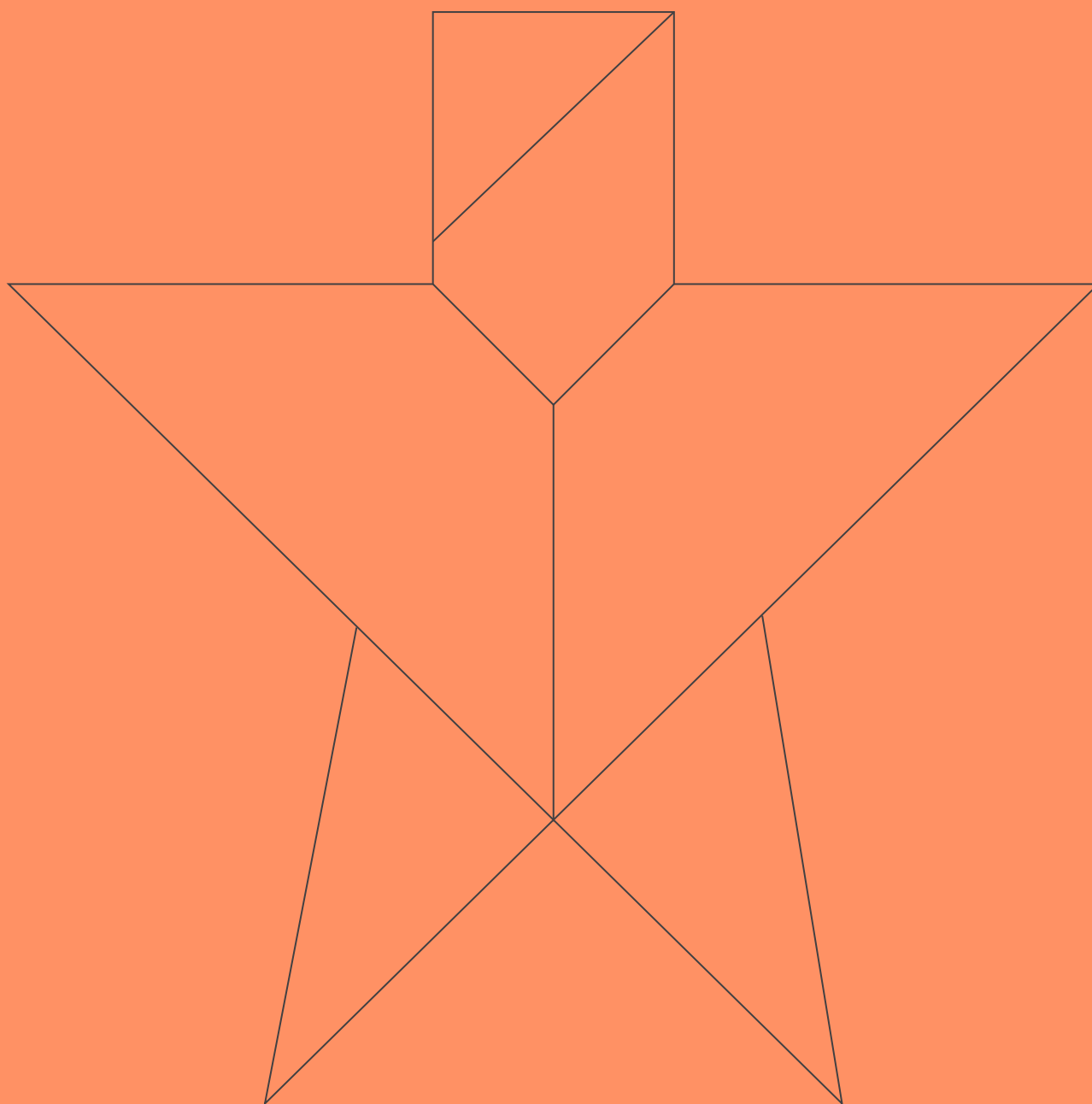

Før tanken ud i livet
VIA University College

Sådan vil jeg gerne ha' det

samtaleværktøj til grundskolen

INDHOLD

1.1	Sådan vil jeg gerne ha' det	3
1.2	Hvad er "Sådan vil jeg gerne ha' det"	3
1.3	Udformning	3
1.4	Baggrund	4
1.5	Hvordan bruge "Sådan vil jeg gerne ha' det"	4
1.6	Nyttteværdi	5
1.7	Hvem kan bruge "Sådan vil jeg gerne ha' det"	5
1.8	Erfaringer fra brug i Sverige og Norge	6
<hr/>		
2	Sådan vil jeg gerne ha' det på skolen	8
2.1	Planlægning, organisering, gennemførelse og afslutning på skolearbejde	8
2.2	Instruktioner og information	10
2.3	Kommunikation og relationer	12
2.4	At vise hvad jeg kan	14
2.5	Energi og stress	15
2.6	Fysisk arbejdsmiljø	16
2.7	Idræt	18
<hr/>		
3	Sådan vil jeg gerne ha' det i SFO	19
3.1	Planlægge, starte op og gennemføre aktiviteter	20
3.2	Kommunikation og relationer	22
3.3	Energi og stress	24
3.4	Fysisk miljø	25
3.5	Madpakke/ mellemmåltid	27

1.1 Sådan vil jeg gerne ha' det

"Sådan vil jeg gerne ha' det" er et kortlægningsmateriale rettet mod børn med neurologiske udviklingsforstyrrelser, som autisme, Asperger, ADHD og Tourettes syndrom.

Det er oversat og tilrettelagt på dansk af Poul Erik Philipsen fra Center for Undervisningsmidler, VIA UC, efter aftale med de oprindelige svenske forfattere Ida Rosqvist og Julia Andersson. Den svenske version kan findes via følgende link: <https://pedagog.malmo.se/2017/06/14/sahar-vill-jag-ha-det-i-skolan-material-med-bildstod-for-att-prata-om-stodbehov-med-eleverna/>

1.2 Hvad er "Sådan vil jeg gerne ha' det"

I disse år er der i Danmark vækst i antal elever med neuro-udviklingsforstyrrelser. Det betyder, at der i den danske grundskole er et stigende behov for at tilrettelægge undervisningen ud fra elevens formåen. Det gælder, når der er tale om elever i specialpædagogikken på specialskoler og i specialklasser. Men det gælder også for almenområdet, når der er tale om inklusion af elever med specialpædagogiske behov. Dette samtaleværktøj har til formål at støtte såvel lærer/ pædagog som elev i, at samværet og læringen bliver så god som muligt.

Det er vigtigt, at få eleven til at se behovet for den tilpasning og tilrettelæggelse, der er central for skolen og skolefritidsordningen. For at lykkes med at tilpasse til eleven er det meget vigtigt at lytte til elevens egne tanker om, hvad der hjælper i skolen og på SFO, og hvad der stresser eller gør det vanskeligt at være der. Børnene har ofte kloge tanker om hvad, der kan hjælpe dem. "Sådan vil jeg gerne ha' det" er et samtaleværktøj, som kan støtte læreren/ pædagogens samtale med barnet. For mange elever er det lettere at tage stilling til udsagn end at samtale frit om deres støttebehov. Derudover sikrer spørgsmålene, at samtalen når omkring vigtige temaer.

"Sådan vil jeg gerne ha' det" er et støttemateriale til samtale, som primært er rettet mod 3. til 6. klassestrin. Det kan også anvendes overfor ældre eller yngre børn afhængig af kognitivt niveau og modenhed. Hvert udsagn er støttet af billeder, sådan at det er lettere for barnet at forstå hvad man snakker om.

1.3 Udformning

Der er udviklet to sæt samtaleværktøjer, et til skole og et til SFO. De to sæt samtaleværktøjer er endvidere delt op i underområder, som er vigtige for at øge bevidstheden om barnets sensitivitet, specifikke behov

og ønsker om forudsigelighed. Indfries barnets ønsker kan det lede til øget trivsel, produktivitet og læring. Noget som igen kan bidrage til øget tryk og øget tilstedeværelse på skolen, både fagligt og socialt.

Materialet er bygget op sådan, at det er muligt at dele samtalen op og tale om et område ad gangen. I de fleste tilfælde er det formodentlig en god idé at dele samtalen op og måske også kun gennemføre samtaler på nogen af underområderne.

Udsagnene, som børnene skal forholde sig til, er udformet som konkrete ønsker fra børnenes side. Til hvert ønske er der billedstøtte. Samtalen om ønsket kan beriges af at lærer/pædagog giver eksempler, således at eleven bedre kan forstå og tage stilling til dem. Ønskerne bør tilpasses barn og situation.

"Sådan vil jeg gerne ha' det" på skolen har følgende temaer

- Planlægning, organisering, gennemførelse og afslutning af skolearbejdet
- Instruktioner og information
- Kommunikation og relationer
- At vise hvad jeg kan
- Energi og stress
- Fysisk arbejdsmiljø
- Idræt

"Sådan vil jeg gerne ha' det" i SFO har følgende temaer

- Planlægge, starte op og gennemføre og opstartsaktiviteter
- Kommunikation og relationer
- Energi og stress
- Fysisk miljø
- Frokost og mellemmåltid

1.4 Baggrund

"Sådan vil jeg gerne ha' det" er udviklet med baggrund i etableret viden om hvilke områder læreren/pædagogen bør fokusere på for at reducere stress og øge trivsel og tilstedeværelse på skolen og i SFO for børn med neuro-udviklingsforstyrrelser.

Det oprindelige materiale er svensk og er blevet til gennem et samarbejde mellem logopæd og doktorand Ida Rosqvist og logopæd Julia Andersson. For at få et tværfagligt perspektiv har de samarbejdet med skolepsykolog Rauli Sulanko, lærer Sofie Nilsson og speciallærer Eva Thorn. Materialet er siden oversat og bearbejdet til en norsk sammenhæng af Annelise Bølling Gundersen, Statped.

Nærværende materiale er oversat og tilpasset dansk skole og skolefritidsordning af Poul Erik Philipsen, (pep@via.dk) Center for Undervisningsmidler, VIA, Herning, september 2022.

1.5 Hvordan bruge "Sådan vil jeg gerne ha' det"

Udfordring

Forberedelse

Samtale

Aftale

"Sådan vil jeg gerne ha' det" er et støttemateriale til samtale. Det kan bruges ved, at man går igennem alle punkterne i rækkefølge efter hinanden eller ved at hoppe over enkelte punkter, som opleves mindre

relevante. Det vil ofte være en god ide at udvælge områder, så man især anvender de udsagn, der er mest aktuelle for eleven. Billederne er sat ind som støtte til teksten og samtalen. Det er vigtigt at tage notater undervejs i samtalen.

Den voksne kan krydse af, eller barnet kan gøre det selv. Man kan også bruge en skalering fra 1 til 3 for at markere hvad barnet finder vigtigst (3 = meget vigtigt, 2 = vigtigt, 1= mindre vigtigt).

Efter samtalen laves en tjekliste i samarbejde mellem eleven og læreren/ pædagogen. Den indeholder de vigtigste punkter, som når de indfries betyder, at skolen og SFO bliver et bedre sted at være for eleven.

1.6 Nyttевærdi

Ofte havner vi i en diskussion om hvad, der skal til for at hjælpe eleven, uden at eleven selv er delagtig i diskussionen. Det kan være et for stort krav at bede eleven om selv at sætte ord på, lige som det kan være svært for eleven at være bevidst om forskellige situationer.

Men det er vigtigt at lytte til eleven, og det er derfor også vigtigt at give støtte til disse samtaler. Samtaleværktøjet er et forsøg på netop dette.

Barnets svar på hvordan det gerne vil ha' det, handler i hovedsagen om tryghed og forudsigbarhed. Det vigtigste er derfor at lærerne/ pædagogerne spørger barnet om hvad de kan gøre for at det bliver lettere at være på skolen og i SFO. Dette kan kun ske gennem en dialog med eleven.

Samtaleværktøjet skal være nyttigt for såvel barn som lærer/ pædagog. Det er læreren/ pædagogen, der skal få det til at lykkes i klassen og det kan være svært, når der ikke altid er den nødvendige viden om barnets behov. Der til kommer at kommunens psykologer og konsulenter ofte har begrænsede muligheder for at hjælpe på vej. Læreren/ pædagogen skal handle overfor eleven, og ofte uden at nogen kan hjælpe dem. Så er det oplagt at spørge barnet. Barnet kender sine vanskeligheder og vil ofte med lidt hjælp kunne gøre sig forståelig ift sine behov og ønsker.

Det eleven giver udtryk for i samtalen skal gøre at man kan forebygge og tilpasse klassen/ skolen - før det måske bliver konfliktfyldt og vanskeligt.

1.7 Hvem kan bruge "Sådan vil jeg gerne ha' det"

Der stilles ingen formelle krav til hvem, som kan bruge værktøjet. Det er dog vigtigt, at den, som skal bruge det, har en tryk og god relation til eleven. Personen bør også have kendskab til elevens kommunikations- og relationskompetence. Oplagte personer kan være læreren eller pædagogen, som skal arbejde med eleven. Men det kan også være ledelser eller ansatte i PPR. Det er dog meget vigtigt at den professionelle voksne, der er tæt på barnet i dagligdagen er meget tæt på eller involveret. I materialet har jeg i skoledelen valgt at skrive læreren og i SFO-delen at skrive pædagogen.

Materialet er i svensk sammenhæng hovedsageligt brugt på børn mellem 3. og 6. klassetrin, men det kan også bruges på yngre og ældre børn, afhængig af modenhed og kognitivt niveau. Alle børn er forskellige, også dem der måtte have en diagnose som fx ADHD eller autisme. Der kan således være store forskelle på, hvad barnet har behov for. Desto større grund er der til at spørge barnet selv.

For en del børn kan især praktisk musiske fag indebære støttebehov, som måske ikke synes så tydelige i andre sammenhænge. I dette materiale er der udviklet særskilte udsagn til idræt som et eksempel på et fag, som ind imellem kan være, eller opleves som havende mindre strukturerede situationer, som det kan

være svært for visse børn at få greb om. Lydniveauet er fx ofte højere i en gymnastiksal og visse børn synes at omklædning og brus rummer vældigt krævende situationer. Så er det rigtig godt at have en samtale med barnet om dets ønsker, så det bliver lettere for eleven at deltage. En nylig undersøgelse (Bentholm 2021) viser at idræt er det fag flest fritages for og at der blandt de fritagne børn er overvægt af børn med autisme og/ eller ADHD.

1.8 Erfaringer fra brug i Sverige og Norge

Svenske lærere, som har anvendt materialet, fortæller, at det har hjulpet dem med at forstå barnets behov. Gennem materialet rettes opmærksomheden mod de områder, som er vigtige at tilrettelægge for øget trivsel og tilstedeværelse på skole og SFO. Materialet har været specielt værdifuldt knyttet til overgange mellem arenaer og ved skolebytte, hvor man har erfaring med at videnoverførelsen ofte er sårbar.

Erfaringer fra Norge peger på at det er vigtigt, at der udarbejdes en tjekliste som en aftale mellem barnet og læreren/ pædagogen. Tjeklisten kan såvel lærer/ pædagog som barn vende tilbage til i efterfølgende samtaler. Dette fører til en oplevelse af forudsigbarhed og tryghed for eleven.

Målet med samtalen er at barnet selv skal være hovedpersonen i diskussionen om sine egne støttebehov.

Den oprindelige svenske version bygger på referenceliste, som findes på følgende link:

<https://pedagog.malmo.se>

Derudover kan det anbefales at kigge i følgende relevante litteratur:

Anne-Mette Sohn Jensen: Arousal og Compassion, Akademisk forlag, København 2021.

Henriette Lieblein Misser: Pædagogisk behandling, Akademisk forlag, København 2019.

Pædagogisk Psykologisk Tidsskrift, årgang 59, nr 2, 2022.06.07

Kognition og Pædagogik, årgang 31, nr 121, sept 2021: 'Når eksekutive forstyrrelser gør det svært at forstå idrætsaktiviteten i skolen -med fokus på børn med autisme og ADHD' af Anette Bentholm og Aske Glindvad Nørgaard.

Ross W Greene: Fortabt i skolen, forlaget Pressto

[Om Ross W. Greenes metode - Ross Greene i Danmark](#)

Ilse Noens og Ina van Berckelaer-Onnes, Leiden University:: Making sense in a fragmentary world. Publication at The National Autistic Society Vol 8(2) 197-218; 042723 1362-3613(200406)8:2 2004 Holland.

26.01.2023 Poul Erik Philipsen, VIA Center for Undervisningsmidler, A. I. Holmsvej 97, 7400 Herning

2. Samtaleværktøjet: Sådan vil jeg gerne ha´ det på skolen

- Planlægning, organisering, gennemførelse og afslutning af skolearbejdet
- Instruktioner og information
- Kommunikation og relationer
- At vise hvad jeg kan
- Energi og stress
- Fysisk arbejdsmiljø
- Idræt

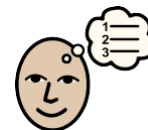

2 Sådan vil jeg gerne ha' det på skolen

2.1 Planlægning, organisering, gennemførelse og afslutning på skolearbejde

Sæt kryds, hvis du er enig

☐ Det er rart at mine forældre får information fra skolen om lektier og andre vigtige ting, så de kan hjælpe mig med at huske.	
☐ Jeg vil gerne have min egen plan med billedstøtte for skoledagen og skoleugen.	
☐ Jeg vil gerne kunne se dagens plan med billedstøtte på tavlen, sådan at jeg ved hvad der skal ske.	
☐ Jeg har brug for at kende alle trin i en opgave, før jeg begynder med opgaven.	
☐ Jeg vil gerne være forberedt på det, som skal ske i løbet af skoledagen.	
☐ Jeg har brug for at bruge pc eller iPad, når jeg arbejder.	
☐ Jeg kan bedst bruge blyant og papir	

☐ Jeg har brug for hjælp fra en voksen til at planlægge hvordan jeg skal arbejde, fx ved at dele opgaven op og gøre en ting ad gangen.	
☐ Det er fint med dobbelt sæt af skolebøger, et hjemme og et på skolen.	2 x
☐ Jeg har brug for hjælp til at starte og afslutte det, jeg skal gøre.	
☐ Jeg har brug for et varsel lidt før, jeg skal afslutte en aktivitet.	
☐ Jeg har brug for skift mellem forskellige typer opgaver, sådan at jeg ikke keder mig.	
☐ Jeg har brug for hjælp til at gøre opgaver færdige, som jeg synes er kedelige.	
☐ Jeg kan lide at læreren siger til mig, om jeg arbejder godt, når jeg arbejder selvstændigt.	
Jeg vil gerne have information om for eksempel afleveringer, skemaer og andre opgaver på denne måde: • • •	

2.2 Instruktioner og information

Sæt kryds, hvis du er enig

☐ Jeg har brug for korte og tydelige instruktioner fra lærerne.	
☐ Jeg har brug for at sidde på min plads, når nye instruktioner bliver givet.	
☐ Jeg har brug for billedstøtte, når jeg får opgaver og information.	
☐ Jeg vil gerne have instruktioner direkte fra læreren.	
☐ Jeg har brug for at blive mindet om hvad jeg skal gøre, mens jeg arbejder med opgaven.	
☐ Jeg har brug for at se opgaven på papir eller pc før gennemgangen, sådan at jeg er forberedt.	
☐ Jeg kan ikke lide, at der står meget på tavlen, fordi jeg ikke kan nå at læse eller skrive det ned, som står der.	
☐ Jeg har brug for hjælp til at tage notater.	

☐	Jeg kan lide at tage billede af notaterne på tavlen med min mobil.	
☐	Jeg har brug for hjælp til at forstå og huske det, der er gennemgået.	
☐	Jeg har brug for billedstøtte til det, som er vigtigst i teksten eller i et gennemgående tema.	
☐	Jeg har brug for en individuel ekstra forklaring af læreren efter den fælles gennemgang.	
☐	Jeg lærer nyt stof lettere, når jeg kan lytte til en tekst, fremfor når jeg skal læse den.	
☐	Jeg har brug for min pc med hjælpemidler (fx talesyntese, læsestøtte, retskrivningsprogram mv) når jeg arbejder med skoleopgaver.	
☐	Jeg lærer mere, når jeg kan arbejde i en lille gruppe.	
☐	Det er godt, at jeg får ekstra hjælp af voksne til det, som er vanskeligt.	
☐	Det er bedst for mig, hvis jeg kan øve det vanskelige i en lille gruppe.	

2.3 Kommunikation og relationer

Sæt kryds, hvis du er enig

☐ Jeg vil gerne stille spørgsmål uden at hele klassen hører på. Fx ved at læreren kommer til mig efter fælles gennemgang og spørger om der er noget, der undrer mig.	
☐ Jeg har brug for et lille hint, for eksempel et tegn, hvis jeg bryder aftaler om at tale for meget eller fordi jeg snakker om noget andet end det, vi skal i timerne.	
☐ Af og til har jeg brug for hjælp til at forstå hvad andre personer mener.	
☐ Af og til har jeg brug for hjælp til at sætte ord på og få forklaret hvad jeg selv mener og tænker.	
☐ Hvis jeg ikke kan komme på det ord, jeg vil sige, så kan det hjælpe, hvis læreren siger den første lyd i ordet.	
☐ Hvis jeg ikke kan komme på det ord, jeg vil sige, så kan det hjælpe, hvis læreren beder mig bruge andre ord for at forklare ordet eller ved at stille mig spørgsmål.	
☐ Jeg vil gerne have hjælp til at finde nogen at lege med og være sammen med i frikvartererne.	
☐ Jeg synes, det er fint at være alene i pauserne og frikvartererne.	

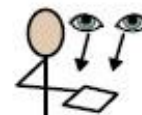
☐ Jeg har brug for hjælp fra en voksen til at løse konflikter, hvis de skulle opstå.	
☐ Jeg har brug for en ekstra gennemgang af regler i leg og spil og hvad jeg skal gøre.	
☐ Hvis jeg har gjort noget galt, vil jeg tale om det alene med læreren og ikke foran alle de andre elever.	
☐ Hvis jeg bliver vred, har jeg brug for at være lidt alene for at blive rolig igen. Vi kan bedre tale om det, når jeg er rolig igen.	
Jeg synes, det er lettest at arbejde sammen med: • • •	

2.4 At vise hvad jeg kan

Sæt kryds, hvis du er enig

☐	Det er lettest at vise hvad jeg kan, når jeg får mundtlige prøver.	
☐	Jeg kan lide at indtale mine opgavebesvarelser på pc eller iPad.	
☐	Jeg kan lide at dele opgaverne op i flere dele. Så er det lettere for mig, at vise hvad jeg kan.	
☐	Jeg har brug for at læreren kontrollerer, at jeg har forstået opgaven eller spørgsmålene.	
☐	Jeg vil gerne have mundtlige gennemgange alene med læreren eller i en lille gruppe.	
☐	Jeg har brug for at få spørgsmålene læst op, enten af læreren eller gennem talesyntese.	

2.5 Energi og stress

Sæt kryds, hvis du er enig

☐ Af og til er jeg vældig træt, og orker ikke at arbejde ret meget. Det kan variere fra dag til dag og ændre sig i løbet af skoledagen.	
☐ Jeg har behov for korte pauser, når jeg arbejder.	
☐ Af og til hjælper det, hvis jeg må lægge mig ned og lytte til Det, der tales om.	
☐ Jeg kan bedst arbejde i korte perioder, og jeg har behov for at røre mig af og til.	
☐ Jeg kan lide at stå, når jeg arbejder.	
Nogen situationer gør mig stresset. Det er: • • •	
Jeg har mest energi en bestemt tid på dagen. Det er: • • •	

2.6 Fysisk arbejdsmiljø

Sæt kryds, hvis du er enig

☐	Jeg sidder helst foran i klasserummet nær tavlen og læreren.	
☐	Jeg kan lide at der er stille og roligt rundt om mig.	
☐	Af og til trænger jeg til at gå ud af klasserummet eller bort fra min plads og sætte mig for mig selv.	
☐	Det er godt, hvis vi kan aftale, hvordan jeg skal vise, at jeg har brug for en pause.	
☐	Jeg vil gerne have mulighed for at bruge høreværn til at dæmpe lyd.	
☐	Jeg vil gerne høre på musik, mens jeg arbejder selvstændigt.	
☐	Jeg kan lide at have noget at fikle med, for eksempel når jeg hører på lærerens gennemgang.	
☐	Jeg vil gerne have en skærm eller væg ved min arbejdsplads.	

☐ Jeg kan lide, at der er skilte med billedstøtte, som viser, hvor de forskellige rum er.	
☐ Jeg synes, det er godt, at der er ure på væggen i de forskellige rum.	
☐ Jeg synes det er lettere at finde vej og komme til tiden, hvis vi bruger så få rum som muligt.	
☐ Jeg kan lide at have en pude på min stol.	
☐ Jeg vil gerne sidde på en stol i stedet for på gulvet, når der er samling.	
☐ Jeg har behov for en bevægelig stol.	
☐ Jeg har behov for at have caps eller hætte på, når jeg er inde. Det kan skærme mig fra for mange indtryk, når jeg har behov for det.	

2.7 Idræt

Sæt kryds, hvis du er enig

☐ I god tid inden idrætstimen har jeg brug for at kende aktiviteten og vide hvordan det skal foregå.	
☐ Jeg har brug for hjælp til at huske idrætstøj og sæbe samt håndklæde	
☐ Jeg har brug for noget at spise og drikke før idrætstimen.	
☐ Jeg har brug for korte og tydelige instruktioner fra læreren, der forklarer regler i spil og lege og hvad jeg skal gøre.	
☐ Jeg vil gerne have instruktioner fra læreren direkte til mig.	
☐ Jeg vil gerne kunne stille spørgsmål til læreren uden at de andre børn hører det, fx ved at læreren spørger mig om der er noget, jeg undrer mig over.	
☐ Jeg har mest energi til idræt, hvis det foregår på en bestemt tid af dagen.	
Det her synes jeg bedst om: • Det her synes jeg mindre godt om: •	

3. Samtaleværktøjet: Sådan vil jeg gerne ha´ det i SFO

- Planlægge, starte op og gennemføre opstartsaktiviteter
- Kommunikation og relationer
- Energi og stress
- Fysisk miljø
- Madpakke/ mellemmåltid

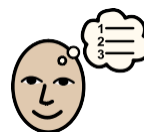
3 Sådan vil jeg gerne ha' det i SFO

3.1 Planlægge, starte op og gennemføre aktiviteter

Sæt kryds, hvis du er enig

☐ Det er fint, hvis mine forældre får viden om ændringer, aktiviteter og anden information, så de kan minde mig på det.	
☐ Jeg har brug for en ugeplan, så jeg kan være forberedt på hvad der skal ske hver dag.	
☐ Jeg synes, det er fint at have en dagsplan med billedstøtte, så jeg ved hvad, der skal ske i SFO.	
☐ Jeg har brug for at kende de forskellige dele i en aktivitet, før jeg begynder.	
☐ Jeg har brug for hjælp fra en voksen for at kunne planlægge og vælge hvad jeg skal gøre.	
☐ Jeg kan lide at voksne bestemmer, hvad jeg skal gøre.	
☐ Jeg har brug for hjælp til at komme i gang og til at afslutte aktiviteter.	

☐ Jeg har brug for en påmindelse, før jeg skal afslutte en aktivitet.	
☐ Jeg har brug for at få viden om alternative aktiviteter, så jeg kan vælge, hvad jeg skal gøre.	
☐ Jeg har brug for at vide hvem der er på job, og om der er nogen vikarer.	
☐ Jeg har brug for at vide, hvem der lukker SFO.	
☐ Jeg kan lide at være inde.	
☐ Jeg kan lide at være i skolegården/ude	
Dette kan jeg lide at gøre ude i SFO: • • •	
Dette kan jeg lide at gøre inde i SFO: • • •	

3.2 Kommunikation og relationer

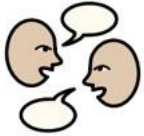
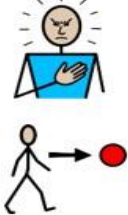

Sæt kryds, hvis du er enig

☐	Jeg vil gerne have et lille hint, for eksempel et tegn, hvis jeg bryder nogen regler for samtaler, fx taler for meget eller afbryder eller begynder at tale om noget helt andet.	
☐	Af og til har jeg brug for hjælp til at forstå hvad andre personer mener.	
☐	Af og til har jeg brug for hjælp til at sætte ord på og få forklaret hvad jeg selv mener og tænker.	
☐	Hvis der er ord, jeg ikke kan komme på, så kan det hjælpe mig, hvis du beder mig bruge andre ord for at forklare hvad jeg mener, eller at du stiller mig spørgsmål.	
☐	Jeg har brug for hjælp til at finde nogen at lege med eller være sammen med på SFO.	
☐	Jeg synes, det er fint at være for mig selv.	
☐	Jeg har brug for hjælp fra en voksen til at løse konflikter, hvis de skulle opstå.	
☐	Jeg har brug for en ekstra forklaring på regler i lege og spil og hvad jeg skal gøre.	

☐ Hvis jeg gør noget galt, vil jeg gerne at vi taler om det alene, og ikke foran de andre børn.	
☐ Hvis jeg bliver vred, har jeg brug for et sted at gå hen for at få ro på mig selv. Jeg vil gå til:	
☐ Jeg er tryk på SFO.	
☐ Jeg har venner på SFO.	
☐ Jeg kan tale med de voksne, som er på SFO.	
Jeg kan lide at lege med: • • •	

3.3 Energi og stress

Sæt kryds, hvis du er enig

☐ Af og til er jeg vældig træt og orker ikke ret meget. Det kan variere fra dag til dag, og ændre sig i løbet af dagen.	
☐ Jeg har brug for korte pauser, hvis jeg skal kunne klare at fortsætte legen eller aktiviteten.	
☐ Jeg har brug for at kunne variere mellem at stå, sidde og ligge, når jeg gør ting.	
☐ Jeg har brug for at røre mig af og til.	
Jeg bliver stresset i nogen situationer. Dette er: • •	
Jeg har mest energi en vis tid på dagen. Dette er: • •	
Når jeg bliver træt og kun har lidt energi, har jeg brug for: • •	
☐ Jeg har brug for at spise en frugt eller noget andet som et ekstra mellemmåltid lidt senere på eftermiddagen for ikke at blive for træt.	

3.4 Fysisk miljø

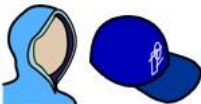
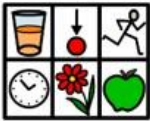
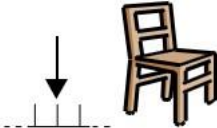

Sæt kryds, hvis du er enig

☐ Jeg kan lide at det er stille og roligt rundt om mig.	
☐ Jeg kan lide at der tales og at der sker noget rundt om mig.	
☐ Jeg har brug for at være for mig selv af og til.	
☐ Jeg vil gerne have muligheden for at bruge høreværn, eller høre på musik med ørepropper/ headset.	
☐ Jeg har brug for at have noget at fikle med, når jeg skal lytte til noget.	
☐ Jeg synes, det er fint med et skilt med billeder, som viser hvilke aktiviteter, der er i de forskellige rum.	
☐ Jeg synes, det er godt at der er ure i alle de rum, vi er i.	
☐ Jeg vil gerne sidde på en stol i stedet for at sidde på gulvet, når der er samling.	

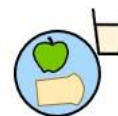
☐ Jeg kan lide at ligge ned, når der er samling.	
☐ Jeg har brug for at kunne have caps eller hætte på, når jeg er inde, for at skærme mig selv fra indtryk.	
☐ Jeg har brug for billeder, som viser hvor forskellige ting er for eksempel spil, puslespil og lignende.	
☐ Jeg har brug for at have en fast plads, når der er samling.	

3.5 Madpakke/ mellemmåltid

Sæt kryds, hvis du er enig

☐ Jeg kan lide at vide på forhånd, hvad vi skal spise.	
☐ Jeg kan lide at have en fast plads at sidde på, når vi skal spise.	
☐ Jeg bliver mæt efter maden.	
☐ Jeg vil gerne på forhånd vide, hvis der er mellemmåltid og hvad det i givet fald er.	
☐ Jeg kan lide at have en fast plads at sidde på, når vi skal spise.	
☐ Jeg har brug for hjælp til at ordne maden, jeg skal spise.	
☐ Jeg har brug for at spise noget, når jeg kommer til SFO.	

<input data-bbox="164 235 244 309" type="checkbox"/> Jeg har brug for at komme ind før de andre, når vi skal spise, eller evt stå først i køen.	
<input data-bbox="164 432 244 506" type="checkbox"/> Jeg synes, det er vanskeligt at vente på at få mad.	